

בש"פ 8789/14 - אליאסף משה מיסט, איתמר ביטון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8789/14

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

העוררים:
1. אליאסף משה מיסט
2. איתמר ביטון

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב,
מ"ת 11-14 054247-11.12.2014, כב' השופט
ע' מודרך

תאריך הישיבה: ח' בטבת התשע"ה (30.12.14)

בשם העוררים: ע"ד חי הבר
בשם המשיבה: ע"ד דפנה שמול

ההחלטה

1. מונח בפניו ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו במ"ת 54247-11-14 (כב' סגן נשיא ע' מודרך), לפיה נערכו העוררים עד לסיום ההליכים המשפטיים נגדם. כתוב האישום בתיק העיקרי מתיחס לעבירות של קשיית קשר לביצוע פשע ועבירות של ייצור וסחר בסמים. אומר כבר בפתח הדברים כי הגם שאין מקום להורות על שחרור העוררים, אף הסגנו לא ביקש זאת
עמוד 1

- הנסיבות הדיניות של המקירה מהוות מסגרת מתאימה להצפת הסטייגות מקביעות הדיניות של בית משפט קמא. יובהר כי בית משפט קמא נקט בדרך שאף כי הייתה על דעת הסוגרים, ובמובן מסוים על פי בקשתם - עדין לא היה ראוי לרכת בה, לדעתו, ויעיד על כך המקירה הנדון.

כתב האישום הוגש יחד עם הבקשה למעצר עד תום ההליכים. מכיוון ש"חומר החקירה הוא גדול ורב, וכיון שהסוגרים נזקקן לפrisk זמן לא מבוטל כדי לעין בו", החליט בית המשפט המחויז, עם קבלת הבקשה, "להקדים פניה לשירות המבחן לעריכת תסוקיר מעצר ולקיים דין, בין בתסוקיר ובין בשניהם, במועד מאוחר". במועד הדיון הבא התברר שלא כל החומר הוועבר, וגם אם החומר יועבר בהקדם - יהיה צורך בפרק זמן נוסף עד שהסוגרים יהיו מוכנים לדין. בהתאם, החליט בית משפט קמא לקיים דין בשאלת המשך המעצר, על בסיס הנחה - שהסוגרים הסכימו לה - שחומר הריאות משקף את האמור בכתב האישום.

לאחר קבלת התסוקיר, הורה בית המשפט על מעצר העוררים עד לסיום ההליכים, ואף ביקש מהסוגרים להודיע האם הם עדין מעוניינים לטעון לקיומן של ראיות לכואורה. אביהיר את הסטייגותי.

2. דרך דינית זו אינה רואיה. סופה חושפת את הפגם הטמון בראשיתה. הסוגור הודיע בדיון שנערך לפני כי הוא מעוניין לטעון לראיות לכואורה. כאמור, בתוך תקופה קצרה יחסית, נוצר מצב שבית המשפט שוב נדרש לעניין, ואין הדבר מפתיע. הרי כי שידוע - קיומן של ראיות לכואורה וUIL מעצר הינם תנאים מוקדמים להחלטת מעצר עד לסיום ההליכים. אך אלה אינם תנאים מספיקים. בית המשפט חייב לשלב שיקול דעת, תוך בדיקת עצמת הריאות והעילה. הבקשה נדונה מכלול. הסוגור טען לפני כי הוא מעוניין להראות את חולשת הריאות, כדי לשכנע את בית המשפט כי במקרה זה יש להגיע לתוצאה אחרת. במצב שנוצර, עמדה זו לגיטימית. אם כך, מה הועל הסבב הראשון? זאת במיוחד כאשר התקופה כשלעצמה, כאמור, לא הייתה ארוכה, והדוחיה התקבשה, על פי טענת הסוגור, כדי ללמידה את החומר.

מעבר לשיקול המשי, יש לעמוד על המסגרת המשפטית. המדינה הגישה בקשה למעצר עד לסיום ההליכים. בקשה זו לא הוכרעה, אף לא בצורה מותנית. כמובן, באופן הרגיל הבקשה למעצר אינה נשמעות ביום הגשתה. כך, למשל, בשל הצורך למנות סוגור; כדי שהסוגור יוכל למד את החומר; הזמן תסוקיר; או על מנת לאפשר לערב מוצע להתייצב. מתעוררת השאלה האם יש לעזר את הנאשם עד בדיון בבקשתו ולמתן החלטה. החלטה מעין זו אינה בבקשתו - למעצר עד לסיום ההליכים - אלא למעצר בגיןם.

בבקשה כזו בית המשפט חייב לשלב שיקול דעת. אך יש לזכור בחשבון כי ההחלטה הינה לתקופה מוגבלת, ולא עד לסיום ההליכים. בבקשת מעין זו יתכן שבית המשפט ידרש לבדוק ראשונית ביותר של הריאות או לעין בכתב באישום. ברם, הקדמת המאוחר אינה מקצרת את התהליכים, ואף יתכן הפoco של דבר. ושוב נציגים כי המסגרת של סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בנויה על בדיקה מושלשת ומושלבת של המרכיבים - ראיות לכואורה,UIL מעצר והעדר אלטרנטיביה.

בצייני את הדברים האלה, לא התעלמתי - כפי שציין גם בית המשפט המחויז - מכך שיש מחלוקת בעניין בין שופטי בית משפט זהה. בבש"פ 8155/13 הסביר חברי השופט י' עמידת מדוע אין לנקט בדרך שבה נקט בית המשפט המחויז. השופט א' רובינשטיין, בבש"פ 13/1736 הביע דעה אחרת. אולם אף אם יתכונו מקרים חריגים מאוד, שבהם יש הצדקה להזמין תסוקיר מעצר ולהידרש אליו

בטרם ההחלטה בבקשת לעניין הריאות לכואורה – גם לפי העמדה האמורה אין להפוך את ההליך המניח את קיומן של ראיות לכואורה לעניין שבשגרה. ונדמה כי תיק רב היקף מבחן חומר החקירה, יש תיקים לא מעטים מסווג זה בבית המשפט המחוזי, די בו כדי להוכיח את הדרך הדינית שאומצאה בתיק זה. הווי אומר, שגם אם הסגנון מסוים להסדר זהה, אין בכך כדי לחייב את בית המשפט, ولو מן הטעם שאין בהסדר האמור כדי לחייב את הסגנון בהמשך דרכו, היה ומרשו לא ישוחרר. הרחבותי בדברים גם מפני שאין זה התיק היחיד ששאלתו זו התעוררה בו, שהגיע לפני התקופה האחונה.

מודע אני גם לכך שאף התביעה עשויה להיות אחראית לדחיה משום שלא העבירה את כל חומר החקירה. זהו שיקול שנייתן לקחת בחשבון במסגרת ההחלטה למעצר בגיןיהם. לצד זאת, נדמה כי הדברים הסטדרו, מבחינה מעשית, בתיקים רבים עד היום ובעניינים מיוחדים לשלול דרך דין חדשה. מסופקני עד מאד בתועלת שבה, ואף אין היא תואמת את המתווה העולה מסעיף 21 לחוק המעצרים. בשל הנימוקים שפורטו, סבורני כי אף במקרים דומים מוטב לקיים דין בראיות לכואורה יחד עם בחינת החלופה והעליה, ולא לפצל בין השלבים.

3. סוף דבר, העוררים ימשיכו לשנות במעצר כפי שנקבע. בית המשפט מתבקש לקבוע דין בהקדם, על פי יומנו, ולשקול האם נכון יהיה להורות על מעצרם של העוררים עד לסיום ההליכים, לאחר שמיעת הדיון גם בסוגיית הריאות לכואורה.

ניתנה היום, ט"ו בטבת התשע"ה (6.1.2015).

שפט